

Ronde-Echo jubileumnummer 2002 - 30 jaar Ronde van Essen

Redactioneel

Beste lezer,

De Ronde van Essen is altijd een organisatie van en voor jonge mensen geweest. Dat maakt het des te meer verwonderlijk dat er zoveel tradities met die Ronde verbonden zijn. Eén van die tradities is dat elke vijf jaar een jubileumboekje het levenslicht ziet. Tien jaar geleden zorgde Rudi Smout (in een plotse bevlieging tijdens de Ronde) daarvoor. Wim Besters nam bij de 25e Ronde de fakkel over, zodat ik niet veel meer te doen had dan hun teksten aan te vullen met het “laaste nieuws” uit de Ronde.

Veel meegelopen heb ik de voorbije 30 jaar niet. Enkele keren stond ik onder zachte dwang van mijn toenmalige KSA-leider Dirk Smout op zaterdag wel aan de start. Maar het medaille-overzicht heb ik alleszins niet gehaald, zoals u verder in deze Echo wel zal ontdekken. Het geel-blauwe medewerkersjaaltje daarentegen hang ik dit jaar voor de 15e keer om. Die 16e Ronde in 1988 was de laatste zonder computer. Het uitslagen-tikken van toen klinkt ondertussen wel zeer ver weg...

Terugblikken op de Ronde is niet zo gemakkelijk. Verrassend veel materiaal ging verloren. Zo zitten er van de periode tussen 1975 en 1988 geen foto's in ons archief. Zelfs de verzameling Ronde-Echo's is niet volledig. Gelukkig was er een tijd dat de kranten nog aandacht hadden voor wat er lokaal, dicht bij de mensen, gebeurde – ook als het zich niet direct tot sensationele koppen leende. Ook het Essense maandblad “Broer” en zijn voorganger “Noorderzon” boden Rudi, Wim en mij wel wat houvast.

Naast deze extra Echo bieden we u zaterdag ook een kleine tentoonstelling aan in de Oude Pastorie, en u kan komen kijken naar een stukje film uit de beginperiode van de Ronde. Daarmee krijgt de Ronde-geschiedenis wat extra kleur. Maar vergeet vooral niet om zelf nog een stukje geschiedenis mee te schrijven. Door te lopen, mee te werken of te supporteren. Want als dertig edities één ding leren, is het wel dat : de Ronde van Essen maak je samen !

Veel leesplezier...

De jubileumschrijver van dienst,
Tom Bevers

Deze extra Ronde-Echo is een uitgave van de Stuurgroep Ronde van Essen (www.rondevanessen.be) in samenwerking met de Stichting 100 jaar Heidebloempje (www.heidebloempje.be).

Ontstaan en opzet

Het idee voor de Ronde van Essen kwam van de toenmalige onderpastoor van de O.L.V.-parochie, Jef Smets, die een dergelijk initiatief reeds kende in Itegem. Hij legde het voorstel voor aan de kerngroep van het jeugdhuis Thor en aan de toenmalige voorzitter van de Jeugdraad, Frans Schrauwen. Veel overredingskracht had de onderpastoor niet nodig om de jeugdwerkers over de streep te krijgen. Dadelijk werd gestart met het samenstellen van enkele medewerkersploegen. In 1973 werd alzo de allereerste Ronde van Essen gelopen. En jawel,... het lukte.

Het doel achter dit opzet was (en is nog steeds) de Essense jeugd juist voor het nieuwe schooljaar op een sportieve manier samen te brengen. De Olympische gedachte, “Deelnemen is belangrijker dan winnen”, bleef daarbij steeds aanwezig in het achterhoofd..

Na al die jaren is dit loopevenement, wat de Ronde van Essen toch is, niet meer weg te denken uit het gemeentelijk ontspanningscircuit. De Ronde brengt niet alleen de schoolgaande jeugd terug samen op het einde van de vakantie, ze brengt ook de mensen uit de verschillende Essense jeugdverenigingen en jongeren in het algemeen een stukje dichter bij elkaar.

Voorwoord

Waar is de tijd!

Het is niet te geloven. Reeds de 30e Ronde van Essen. Een initiatief gegroeid vanuit de jeugdraad met vele enthousiaste medewerkers, een week lang onze jongeren zich sportief te laten tonen.

30 jaar geleden. Hofstraat 51, een zaterdagmiddag ergens in januari 1973. Samen met mijn schoonvader Jef Theuns worden de verschillende eigenhandig gemaakte onderdelen samengevoegd tot een prachtige wieg. Immers het eerste kleinkind dient zich aan.

Rina komt ons storen samen met Herman Suykerbuyk, burgemeester en Karel Van den Bergh, schepen. Komde helpen? D'er is nog veul weirk aan, ier mijn eerste kleinkind erin kan zegt vader Jef. Of wilde nen borrel?

Terwijl hamer en beitel even opzij gelegd worden bij het toasten met een oude klare rond het rood gestookte duveltje, komt de ware toedracht van het grote bezoek boven water.

Zeg Frans, ge zijt wel gestopt met de Jeugdraad, ge zijt pas getrouwd en g'ed nog niej veul om handen, zoude iets wulle doen veur de jongeren van Essen. Den onderpastoor (Jef Smets) heeft ons aan het vertellen geweest over de loopronde van Itegem. Zoiets moet ook in Essen meugelijk zijn! Zes dagen lang, van wijk tot wijk onze kinderen en jongeren elkaar laten ontmoeten, net voor het schooljaar opnieuw begint en er een soort compositie van te maken.

Dat is géén slecht idee. De Jeugdraad is organisator en we zoeken wel vrijwillige medewerkers om één en ander uit te werken. Eén voorwaarde werd er aan verbonden: Alle middelen, ook financiële moesten door het gemeentebestuur ter beschikking gesteld worden. En met een volmondig antwoord van Herman en Karel: daar zorgen we voor, werd de start gegeven van een traditie, van een klassieker in onze gemeente. Een traditie die moet verder gezet worden.

Energieke vrijwilligers, al of niet meer betrokken bij het jeugdwerk werkten gedurende de resterende maanden aan een pracht van een initiatief.

Waar en op welke plaats in verschillende wijken, welke proeven, hoe gaan we het klassement opmaken, moet er een krantje verschijnen, en wie gaat er voor den tap zorgen? Waar iedere avond afsluiten? Wie zorgt voor truien, medailles, ja zelfs een bloemstuk voor de winnaars, kan de gemeente alle dagen een personeelslid met vrachtwagen ter beschikking stellen?

Met veel plezier denk ik terug aan de mannen van het eerste uur. Vergeef me dat ik namen vergeet. Ik doe een poging: Piet Nuyten en Guy Van den Broek voor de redactie, Theo Van Thillo en Jan Van Loon de wedstrijdleiders, Ludo Pockelé met zijn R4-ke was alle dagen van de partij om met een installatie van Harry Schrauwen het verloop van de verschillende reeksen te becommentariëren. Jos Van Loon (architect). Cois Van Hooydonck, Jefke De Backer en Alain Hollevoet waren met géén stokken weg te krijgen achter den toog. Mannen van het parcours, Fons Jaspers, Frans (+) Hertogs, Gust Hermans.... en vele anderen. Maar Albert Van Meel, gemeentelijk werkleider offerde zijn vrije tijd op om dagelijks met een oude brandweerwagen het materiaal naar de betreffende wijk te voeren. Een grote snelheid kon Albert er niet meer uithalen, dat liet Broeder Berno toe hem steeds met zijn brommerke voorbij te steken!

Een sfeer, iedere avond met nadien een afzakkerke in één of ander wijkcafé. Bij de Smid op den Hoek, bij Irma Elst op Wildert, bij den Pjieter (nu Gaffel) op Horendonk, of op het Jeugdheem. Hier werd het verloop van de avond nog eens goed uit de doeken gedaan om dan in de late uren, met de fiets terug huiswaarts te keren.

De finaledag op zaterdag. Buitengewoon. Wat een sfeer. En een prijzentafel. Albert Van Meel en Broeder Berno zorgden zelfs "voor levende prijzen" en bakker Kamerling steevast voor één of meerdere taarten! Het regende medailles, gele truien en alle deelnemers zo fier als een gieter. De vele moeders en vaders hadden zich niet alleen alle dagen een hese keel geschreeuwd, maar hadden zich ook dikwijls omwille van het goede en dorstige weer tegoed gedaan aan de fameuze Belgische vocht.

Een afsluiter, vele jaren een traditie, bij gastvrouw Julia, echtgenote van de schepen. De ganse avond werd het huis in het Essendonkbos overhoop gezet. Ze mocht niet flauw zijn met al die struise mannen (en vrouwen) in de grote living om met een goede pint, en een hapje reeds de eerste afspraken te maken voor het volgende jaar.' Want dat was ieders overtuiging. Dit moet blijven doorgaan.

Al die jaren kon dit initiatief slechts doorgang vinden dank zij de vele vrijwillige medewerkers die onze kinderen en jongeren de kans geven als afsluiter van de grote vakantie, elkaar terug te ontmoeten en met elkaar op een sportieve manier hun krachten te meten.

Aan alle vroegere én vooral huidige enthousiastelingen zeg ik: proficiat en doe verder.

Willen jullie eens zien hoe gezellig de sfeer was het eerste jaar....ga zaterdag even de film bekijken die werd opgenomen door Jan Van Loon en nu onlangs door het gemeentebestuur op video werd omgezet.

Frans Schrauwen

De formule

Het basisconcept lag al van meetaf aan vast en werd niet noemenswaardig gewijzigd. Om heel de gemeente bij de Ronde te betrekken werden gedurende de laatste volle week van augustus de zes Essense wijken bezocht. Het duurde enkele jaren vooraleer elke wijk z'n specifieke loopproef kreeg :

- Marathon/Stratenloop in Wildert
- Zaklopen in Hoek
- Rekkenlopen in Heikant
- Zigzag in Horendonk
- Hindernissenloop in Statie
- Sprint/Veldcross en Volkscross in het Centrum

Een aantal loopvarianten verdween in de annalen van de Ronde-geschiedenis zoals bijvoorbeeld het ballonblazen (1973), de individuele tijdrut (1973), de afvallingskoers (1974) en meer recentelijk de bosloop op Wildert (1992 t/m 1995). Deze laatste ruimde plaats voor een stratenloop om terug het volkse en wijkgebonden karakter van de Ronde te accentueren – en om 's avonds niet in het donkere bos te zitten.

Maar buiten Wildert bleef de variatie al bij al zeer beperkt. De hoeveelheid schapen in de Hoekse wei bepaalde soms al eens de lengte (en ook de ondergrond) van het parkoers of de deelnemers werden in Heikant een keer meer of minder door de rekken gestuurd, maar verder bleek de formule erg stabiel. Al werd op het Centrum al eens van het terrein achter de Oude Pastorie naar het Jeugdheem verhuisd, meestal omwille van klimatologische redenen.

Vanaf de eerste jaren was er naast het loopgebeuren ook wat randanimatie voorzien. Zo was er op de slotloop in 1973 een groot kinderfeest met enkele versnaperingen, het orkest van Kees Verhulst, Pipo de clown en Dorus. In 1974 maakte Frans Van den Bergh een film over de Ronde (die onlangs terug is opgedoken en zaterdag vertoond wordt) en verzorgde de KWB het familiefest. Ook de politie was meermaals present met ondermeer het vrij spectaculaire testen van de veiligheidsgordel in 1976 en een bekwaamheidsproef voor jonge fietsers het jaar daarop.

Op vraag van de ouders werd vanaf 1975 speciaal voor hen een volkscross georganiseerd op zaterdag. Het deelnemersveld kende hoogtes en laagtes maar de jonge supportertjes langs de kant brulden keer op keer hun ma of pa enthousiast naar de eindmeet. Vanaf 1999 kregen de mama's en papa's zelfs de mogelijkheid

om de hele week zich van hun sportiefste kant te laten zien. De traditionele volkscross op zaterdag verloor ondertussen niets van haar aantrekkingskracht.

In 1989 werd de draad van de activiteiten “rond de Ronde” opnieuw opgenomen en waren er naast de ludieke wedstrijden (zoals de pyamaloop, de huisdierenren en skilattenloop) ook een aantal nevenactiviteiten. De Ronde kreeg terecht als ondertitel “Week van de Jeugd” mee. Het aanbod aan nevenactiviteiten varieerde al eens doorheen de jaren met ondermeer clownoptredens, poppenkast, creactiva,... Doorheen de jaren kwamen een aantal vaste waarden bovendien, als daar zijn heksentocht, ballonwedstrijd, jobben (of is het joppen ?) en discozwemmen. Al werd daar met een tweede vernieuwingsgolf in 2001 toch opnieuw aan gesleuteld, zodat bijvoorbeeld de kinderfuif het programma kwam vervullen. Het loopgebeuren bleef in het geheel van de Ronde van Essen wel steeds centraal staan en de titel “Week van de Jeugd” verdween dan ook na een aantal jaren geruisloos.

In 1989 kreeg de Ronde er een extra sociale dimensie bij. Niet alleen de contacten vice versa tussen lopers en medewerkers waren van tel. In dat jaar werd ook voor een goed doel gelopen, met name voor de gemeentelijke actie “Gehoor voor Mariëtte”. Men wist 7.500 BEF bijeen te sparen. Twee jaar later werd de draad terug opgenomen en werd als goed doel de BRTN-campagne “Kom op tegen kanker” gekozen. De volgende jaren zou het goede doel een vaste stek krijgen binnen de Ronde van Essen en mochten acties en instellingen als “Schoenen voor Roemenië” en de Regenboog op een steuntje in de rug rekenen. Stilaan ontstond het principe dat het ene jaar voor een project dicht bij huis werd gekozen en het daaropvolgende jaar voor iets dat wat verder weg lag. In 2001 kreeg het goede doel, opnieuw “Kom op tegen kanker” wat extra belangstelling met een speciale “sponsorstepskating” op Heikant. Een vaste waarde in wording ?

Ook de creatieve talenten bleven niet langs de lijn staan in de Ronde van Essen. Zij konden zich steeds uitleven via de kleurwedstrijd. Eén jaartje werd de voorpagina van de Ronde-Echo zelfs opgefleurd met telkens een tekening van een andere deelnemer. Daarnaast werd ook de gezonde geest die zich in het gezonde lichaam zou moeten bevinden niet vergeten : de dagelijkse rebus en het kruiswoordraadsel in de Ronde-Echo bleken soms een echte hersenbreker. Niet alleen voor degene die ze probeerde op te lossen, maar soms vooral voor de opsteller ervan die plots moest bedenken waarvan CXIY dan wel de afkorting zou kunnen zijn...

De organisatie

Tijdens één van de kernvergaderingen van het Jeugdhuis Thor werd het idee van de Ronde van Essen voorgesteld en uitgewerkt. De Essense Jeugdraad nam de taak op zich en zou dit blijven doen, even geassisteerd door de B.G.J.G. en de atletiekclub Atlas. Het gemeentebestuur sprak meteen haar waardering uit voor het initiatief en schreef in de begroting de post “Ronde”. Naast deze financiële toelage voorzag het gemeentebestuur ook materiële steun : het ter beschikking stellen van een vrachtauto met chauffeur, allerlei gemeentemateriaal en faciliteiten betreffende het drukwerk. Die hulp van de gemeentelijke technische dienst bleef een constante doorheen de 30 Rondes. Zozeer zelfs dat het organiseren van de Ronde zonder hen wellicht gewoon onmogelijk zou zijn : het hele “circus” met nadarhekken, piketten, tafels, stoelen, de koffer... moet immers elke dag weer op een andere plaats in de gemeente opgebouwd en afgebroken worden. Dat dit altijd met een groot hart gebeurde, leidde er ongetwijfeld mee toe dat de technische dienst van het gemeentebestuur in 2001 de prijs voor jeugdverdienste, het “Gouden EI” ontving.

Vanuit het gemeentehuis kwam ook altijd de nodige morele steun. Regelmatig kwamen leden van het schepencollege een kijkje nemen, de start geven of de winnaars feliciteren. De opeenvolgende schepenen van jeugd, en bij bijzondere gelegenheden ook de burgemeester, kropen regelmatig in de pen om iets voor de Ronde-Echo te schrijven. Minder schrijflustigen onder hen bezorgden de redactie dan weer af en toe een versnapering.

Tenslotte springt het gemeentebestuur, via de gemeentelijke jeugddienst, sinds een aantal jaren ook bij in de organisatie, bijvoorbeeld door al eens één of andere officiële aanvraag te doen. Want ook dat is “vooruitgang” : zelfs de Ronde ontsnapt niet aan een papierwinkel van verzekeringen, Sabam en de billijke vergoeding, tapvergunning, ...

Een organisatie als de Ronde kan enkel blijven draaien op de handen van vele, veelal jeugdige vrijwilligers. Meestal coördineerde de voorzitter van de Jeugdraad het geheel. Al werd de taak ook als eens aan een ander bestuurslid overgedragen. Vanaf 2001 kreeg de Ronde een eigen stuurgroep die los van het Jeugdraadbestuur functioneert.

De medewerkers waren, naast enkele onderwijzers die ook voor hen in de Ronde de ideale overgang vonden naar het nieuwe schooljaar, meestal begeleiding uit de diverse Essense jeugd- en jongerenbewegingen – waarbij de ene beweging een wat sterkere Ronde-traditie heeft dan de andere.

Ook enkele “ouwe getrouwen” die door het Ronde-virus gebeten zijn, zijn duidelijk herkenbaar aan hun geel-blauwe sjaaltjes. Niet toevallig de eigen gemeentekleuren. In 1995 werd tevens een wit medewerkers T-shirt ontworpen met blauwe opdruk met als doel de samenhangigheid tussen de “losse” medewerkers

te verhogen. Enkele jaren later zag het huidige donkerblauwe medewerkers-T-shirt met gele opdruk het levenslicht.

Zo'n Ronde brengt heel wat werk met zich mee : er is een technische ploeg, inschrijvingstafel, tap- en ijscoverkopers, omroeper met assistent, Ronde-Echoverkoper, startmeester, de omroepwagen die overdag de Essense straten afschuimt, terreinverantwoordelijken, aankomstrechtters, redactieleden, prijzenman,...

Enkele taken kleven meestal verschillende jaren lang aan dezelfde persoon. Het startfluitje was heel lang in handen van Jos Konings, tot Geert Vandekeybus het van hem overnam. Ook de microfoon was altijd in vaste handen : eerst praatte Ludo Pockelé de reeksen aan elkaar (wegens ziekte één keer vervangen door Frans Schrauwen), later nam Marc Claessens het woord over en ondertussen zijn alle toeschouwers vertrouwd met het stemgeluid van Werner Janssens. Ook achter de toog vinden we nogal eens dezelfde terug (evenals vóór de toog, maar daar ging het hier niet over) zoals Marc Nelen en later Gert Konings, en verder duiken ook bij de computerverwerking van de uitslagen dezelfde namen op : Leo Peeters bracht de moderne tijden in de Ronde en Erik Hurts nam later de fakkel over. Boekjesverkoper van dienst was vele jaren lang Danny Scheepers, die ook al eens de redactie met frieten mocht bevoorraden.

In het midden van de jaren tachtig was er een vaste, hechte ploeg medewerkers die het klappen van de zweep kenden. Een plezante bende, waarvan er echter elk jaar een paar afvielen. Zo telde men in 1988 nog slechts 19 helpers, waarvan 3 van Chirojongens Happy-Dorp, 2 Scoutsleiders van het Centrum, 10 KSJ-ers en 4 vrijwilligers (waarvan 2 oud-KSJ-ers). Het toenmalige jeugdraad-bestuur opteerde om de Ronde opnieuw open te gooien en vanaf dan werkten opnieuw de meeste jeugdverenigingen op de één of andere manier mee. Ofwel helpt men bij de dagelijkse Ronde, ofwel bij een nevenactiviteit die bij voorkeur in de eigen wijk doorgang vond. Deze ingreep was noodzakelijk om de doorstroming van helpers te verzekeren. De redenering was tevens dat de aanwezigheid van begeleiding van een beweging ook de leden stimuleert om deel te nemen. Vanaf 1989 zien we de deelnemersstatistieken dan ook terug de hoogte in gaan. Toch bleef de medewerkersgroep regelmatig uitzetten, om vervolgens weer op enkele vaste waarden terug te vallen. Ook de verhouding met verenigingen die voor één nevenactiviteit tekenden was niet altijd optimaal, bijvoorbeeld op het vlak van praktische afspraken. Maar uiteindelijk kruipt het Ronde-bloed waar het niet gaan kan.

Een Ronde van Essen organiseren kost ook geld. Aan uitgaven als aankoop van gele truien, medailles, prijzen; maar ook aan nevenactiviteiten, vergunningen,... hangt een prijskaartje. Van meet af aan is de deelname aan de Ronde steeds gratis geweest, en dat wil men ook zo houden. Dat betekent wel dat de organisatie haar onkosten op een andere manier dient te compenseren. Er is naast een financiële

tegemoetkoming vanwege de gemeente, ook de tap en ijscoverkoop die voor de nodige centen in het laatje zorgen. De verkoop van de Ronde-Echo zorgt eveneens voor een, weliswaar bescheiden, bron van inkomsten. Sponsoring heeft men nooit actief aangemoedigd. De Ronde van Essen is een uniek loopgebeuren dat niet afhankelijk mag worden van één of meerdere sponsors, zo werd telkens geredeneerd. De meeste jaren werden afgesloten met een bescheiden winst, maar hardnekkige regen zorgen soms al eens voor een negatief saldo.

Het deelnemersveld

De eerste Ronde van Essen in 1973 was nog niet dé zomeractiviteit voor de jeugd, maar kon toch al op 60 lopers rekenen. Dit aantal ging de volgende jaren snel de hoogte in. Mede door het verleggen van de leeftijdsgrens klom men in 1976 boven de 300 deelnemers ! Nadien nam de belangstelling iets af en begin jaren tachtig schommelde het aantal lopers rond de kaap van 200. Gestaag nam het aantal inschrijvingen af tot 130 in 1988. De concurrentie van de toenmalige sportweek van de gemeente zat daar beslist voor iets tussen. Toch kon men niet negeren dat de interesse voor de Ronde tanende was.

Om de terugval te stoppen besloot de Jeugdraad om de Ronde met nevenactiviteiten te omkaderen en tegelijkertijd nieuwe medewerkers aan te trekken. De Ronde “nieuwe stijl” werd met gemengde gevoelens onthaald, maar was blijkbaar wel attractiever. In 1989 stonden terug 184 jongeren aan de inschrijvingstafel en twee jaar later overschreed men opnieuw de kaap van 200, met maar liefst 286 deelnemers. In 1994 werd mede dankzij het enthousiasme van de toenmalige voorzitter het deelnemersrecord van 1976 definitief naar de tabellen verwezen, 321 rugnummers van “Gazet van Antwerpen” werden er dat jaar uitgedeeld.

Doorheen de jaren werden vele manieren bedacht om de jongeren naar de Ronde van Essen te trekken. Alle mogelijke promotiecampagnes zijn reeds de revue gepasseerd. Affiches, aankondigingen in de plaatselijke pers, de kleurwedstrijd, de steun van de meehelpende jeugdverenigingen, de omroepwagons die ‘s namiddags de Essense straten onveilig maakt, de aankondigingspanelen, folders in alle brievenbussen, eigen reclameborden, ... het lukte zelfs een keertje ATV te halen.

Een andere maatregel om de belangstelling op peil te houden was het invoeren van het wijkenklassement in 1985. De onderlinge concurrentie tussen de wijken zou het deelnemersaantal positief beïnvloeden. Vooral het Centrum bleek telkens weer haar zonen en dochters goed aangemoedigd te krijgen om deel te nemen aan de Ronde. De speelpleinwerking “avant la lettre” van Jos Konings zat daar voor veel tussen, naast wellicht het wat grotere bevolkingscijfer van “’t Dorp”. Ook enkele jeugdbewegingen, zoals KSA, deden hun duit in het zakje door elke avond vanuit hun lokaal per fiets samen naar de Ronde te trekken.

Een andere factor die het deelnemersaantal steeds beïnvloedde was uiteraard het weer. Zonnig weer betekent bijna automatisch meer lopers. Maar het is al meermaals gebeurd dat een ganse Ronde werd uitgerend en er sommige ritten dienden afgelast te worden. De Ronde-medewerkers volgen de dagen voor de Ronde van start gaat dan ook het weerbericht op de voet.

Andere mogelijke factoren in het wisselend deelnemersaantal zijn onder andere : de promotie, de (meer of minder) sportieve ingesteldheid van de jeugd, de kleinere rol

van de jeugdbewegingen in de vakantie, de koppeling met activiteiten als de Roefel of de Speelpleinwerking, een grotere concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding (bvb televisie en computer),... En zo vinden we nog honderden wetenschappelijk verantwoorde argumenten om de evolutie van het deelnemersveld te verklaren.

Het Klassement

De Ronde wordt gelopen in verschillende leeftijdscategorieën, die op hun beurt nog eens zijn opgedeeld naar het geslacht. Van elk van de zes ritten in elke wijk wordt een klassement opgemaakt. 's Zaterdags volgt dan een eindklassement met de totaaluitslag. Het was broeder Guido Bex die het huidige systeem heeft uitgedokterd. Het werd voor het eerst toegepast in 1979. Het laat toe zelf uit te rekenen op de hoeveelste plaats je staat en je kan nagaan hoeveel punten je nodig hebt om een plaats op te schuiven of om de achtervolger(s) af te houden. Ook de hoofdrenknaars komen aan hun trekken in de Ronde ! Het puntensysteem stimuleert tevens de lopers om elke dag deel te nemen. Eén afwezigheid kan je immers heel wat punten kosten (de laatste plaats van die dag + 1, + 10 strafpunten).

Het klassement creëert een gezonde sfeer van concurrentie, waarin soms de fanatiek supporterende ouders al te zeer in op gaan. Net zoals in alle andere grote rondes (Tour, Giro en Vuelta) gaf dit ook in onze "Ronde" al aanleiding tot aandoenlijke beelden. Maar ook fraudepogingen –al dan niet bewust– maken deel uit van de Rondegeschiedenis : van een reeks lager inschrijven ("Maar hij verjaart pas in september") tot, ja zelfs, gaten in de juten zakken knippen om de voeten er te kunnen doormoffelen. Op zulke momenten moet de jury onverbiddelijk zijn : ook in hun woordenboek staan de woorden declassering en overplaatsing naar een hogere reeks. Al droeg de organisatie met het benoemen van de reeksen soms zelf bij tot de verwarring : al heette de reeks "9 – 10 –jarigen", als je nog 9 moest worden in december, hoorde je al wel in die reeks thuis...

Gelukkig haalt het Olympische motto "Deelnemen is belangrijker dan winnen" steeds de bovenhand. Elke loper mag 's zaterdags daarom een diploma en gelijkwaardige prijs in ontvangst nemen.

De leider in de tussenstand mocht van in de beginjaren de gele trui dragen. Al bleek deze "gele trui" in 1991 en 1998 nogal aan de witte kant te zijn. Ook een blauwe versie van de gele trui (de Essense kleuren voor een keertje andersom gebruikt) heeft ooit een jaartje het daglicht gezien. Volgens onze Broer-bronnen moet dat in 1983 geweest zijn. De eindlaureaat krijgt steeds het prestigieuze kleinood mee naar huis. De drie podiumplaatsen mochten ook steeds rekenen op een gouden, zilveren of bronzen medaille of aandenken. In de beginperiode werd men zelfs elke dag naar het ereschavotje geleid om er een geel, grijs of blauw lintje opgespeld te krijgen.

Een overzicht van alle podiumplaatsen doorheen dertig jaar Ronde van Essen kan je elders in dit hoekje doornemen.

In de jaren zeventig kende de Ronde zo'n succes dat er zelfs jongeren van buiten de gemeente deelnamen. Deze werden echter niet in het klassement opgenomen. Maar hoewel het reglement nog steeds stelt dat de deelnemers "in

principe” uit Essen moeten komen, wordt dit tegenwoordig min of meer door de vingers gezien.

De Ronde-Echo

Het is een hele prestatie om 30 jaar lang elke dag een Ronde-Echo in elkaar te boksen; te drukken, kopiëren of stencilen; te rapen en nieten en tenslotte aan de man te brengen. In al die jaren onderging de Ronde-Echo een hele evolutie, zowel qua inhoud, qua organisatie als wat betreft de steeds evoluerende technieken.

In 1975 had de Ronde-Echo maar liefst 350 abonnees. Het waren toen de jeugdbewegingen die de verkoop ervan op zich namen. Zo konden ze nog iets extra's verdienen voor de kas. Het groot aantal lezers is tevens te verklaren door de verspreidingswijze. Men reed de Essense straten af om de Ronde-Echo aan de man te brengen. Deze werkwijze is doorheen de jaren uit zwang geraakt. Nu loopt de boekjesman alle avonden op en rond het parkoers uitslagen en literaire prestaties te verkopen aan een zeer zacht prijsje : de inflatie blijkt immers nauwelijks vat te hebben op de Ronde-Echo, die al minstens 15 jaar lang 20 BEF of 0,50 EUR kost – voor een oplage van tegenwoordig 120 à 150 nummers. Het blijft wel het enige dagblad dat Essen rijk is, al verschijnt het maar gedurende één week.

In de beginjaren had men geen vast redactielokaal. Men trok met de Ronde-karavaan mee op verplaatsing en bokste in een plaatselijke afspanning de Ronde-Echo in elkaar. Later vond men een onderkomen in het Jeugdhuis Thor. De redactie bleef alzo tot op heden op of rond het Jeugdheem achter de Oude Pastorij gevestigd. Vele jaren speelde KSA/KSJ voor gastheer. Vanaf 1992 verwelkomden de Chiromeisjes ons in hun lokaal in de nieuwbouw van het Jeugdheem. Ook Actiegroep Z kreeg de redactie al eens over de vloer. De laatste jaren is de Oude Pastorij de thuishaven.

Na de dagelijkse rit druipen meestal dezelfde mensen het redactielokaal binnen. Rudi Smout beschreef in 1992 een gemiddeld redactielid als volgt : Hij/zij is nogal rad van tong en bijgevolg ook van vingers (kan dus goed zwammen).

Hij/zij verzwelgt kilo's frit en ander junkfood (ook schrijvers hebben een voedingsbodem nodig).

Hij/zij is op van de zenuwen door het werken met een voorhistorische typemachine.

Hij/zij heeft meestal rode kringen rond de ogen van te weinig slapen de afgelopen dagen.

Hij/zij probeert steeds minder fouten te maken dan de andere redactieleden.

Kortom, de redactie is een plezante bende, waar elke avond weer heel wat afgelachen wordt.

Omdat de techniek niet stilstaat beschikt de redactie sinds enkele jaren over een aantal computers. De "spellingscontrole" daarvan blijkt nochtans niet garant te staan voor feilloos Nederlands, en om het geheel af te werken blijken ook de schaar, de Pritt-stiften en af en toe een lekje Typp-ex onontbeerlijk.

In de loop der jaren zien we in de Ronde-Echo enkele vaste rubrieken ontstaan die niet meer kapot te krijgen zijn: rituitslagen, redactioneel, wist-je-datjes, kruiswoordraadsel (meestal zonder vauten), rebus, dag- en ritverslag, het enige echte Ronde-alfabet en ook de poëziebladzijde is de laatste jaren steevast van de partij. Maar over de Ronde-Echo moet men niet teveel schrijven. Je kan er beter wat in lezen. Vandaar dat de volgende pagina's worden opgevrolijkt met pennenvruchten uit vervlogen tijden... (noot van de webredactie : zie hiervoor de papieren versie !)

De Gouden Trui

In de 29 voorbije Rondes stonden heel wat Essenaren op het Ronde-podium te glunderen. Wij vroegen ons af wie zich in deze massa de (ongekroonde) Rondekoning of Rondekoningin mag noemen, en gingen aan het rekenen. We stelden een klassement op waarin elke gouden medaille goed was voor 3 punten, zilver vervolgens voor 2 punten en brons voor 1 punt. Daarbij volgden we voor wat de ex-aequo's betreft het reglement van de betrokken Ronde zelf. Op die manier kwamen we tot een rangschikking voor het klassement dat we de "Gouden Trui" gaan noemen. We koppelen er een wisseltrofee aan, die bij een gelijke stand naar degene zal gaan die het grootste aantal gouden medailles veroverde (vervolgens telt het zilver, en als het dan moet gaan we desnoods naar de ritoverwinningen op zoek !). De volkscross telt niet mee, eventuele reeksen voor papa's en mama's, die een hele week meelopen, tellen wel mee.

Op dit ogenblik staat Carl Kerstens aan de leiding, op de voet gevolgd door Kathleen Suykerbuyk. Of dat ook tot zaterdag zo blijft, moeten we nog even afwachten. Al kunnen ze alleen haasje over spelen, de andere achtervolgers bevinden zich op minstens drie gele truien achterstand... Maar niet getreurd, ze hebben nog veel tijd om de kloof te overbruggen, tegen de 40e Ronde bijvoorbeeld. Voor Fien Van Dessel moet dit bijvoorbeeld een haalbare kaart zijn. Vervolgens lijkt Klaartje Schrauwen het best op weg, en ook Britt Van Thillo of Tine Pleysier moeten dit aankunnen. Wim Vandekeybus, Pieter Van Den Bulck, Guy Anthonissen, Veerle Van Hooydonck en Sara Van Bragt staan wellicht voor een wat moeilijker opgave, maar we raden hen aan toch een poging te wagen. Of komt er iemand uit de "achtergrond" nog terug ?

Wie nog van nul moet vertrekken maar zo snel mogelijk aan de top wil staan, doet er waarschijnlijk goed aan naar het voorbeeld van Kathleen een "basis" van 7 gele truien te leggen, waarop dan kan worden verdergebouwd.

Ronde-Alfabet

A van Achteromkijken, maar dan wel met de volgende Ronde al in het achterhoofd

B van Blauw en geel, de gemeentekleuren en die van de Ronde, en dus ook al jaren de kleuren van de medewerkersjaaltjes

C van Combi, voertuig van de politie die vooral in de beginjaren heel actief was in de Ronde – met ooit zelfs een “politieproef” die meetelde voor het klassement !

D van Dertigste Ronde waar we dit jaar zijn aanbeland

E van Echo, het eigen dagblad van de Ronde

F van Frans Schrauwen, waarvan we min of meer kunnen stellen dat hij zijn carrière bij de Ronde begonnen is

G van Gele trui, soms ook wit of blauw maar altijd te klein of te groot

H van Honderdste Ronde, staat op het programma voor 2073 (maandag 21/8 t.e.m. zaterdag 26/8, eerste start in Wildert om 19u00)

I van Itegem, waar Abraham (Jef Smets eigenlijk) de mosterd haalde

J van Jeugdraad, jarenlang de organisator en nu nog steeds een steunpilaar van de Ronde

K van Klassement, bedacht door Guido Bex en nog steeds in gebruik

L van Lopers, van 60 in 1973 tot 321 in 1994

M van Medailles, waar 563 verschillende lopers mee naar huis gingen

N van Nevenactiviteiten : van heksentocht tot filmvoorstelling, van jobben tot discozwemmen

O van Omroeper, van bij het begin een vak apart dat slechts voor specialisten bleek weggelegd

P van Prijzenman, ook al een niet te onderschatten taak – al brengt ze je wel in winkels waar je anders nooit zou komen

Q van Quistenbiebels, zoals er bij de organisatoren altijd (gelukkig) wel enkele zaten en zitten

R van Radiowagen, zodat heel Essen hoort dat het Ronde is

S van Schoolmeesters, een vak apart waarop de Ronde blijkbaar een grote aantrekkingskracht uitoefent

T van Toog, naast de loopwedstrijden ongetwijfeld de tweede bestaansreden van de Ronde

U van U die er bij was en is en zonder wie er geen Ronde zou zijn geweest

V van Verenigingen, vooral jeugdbewegingen, waarvan er enkele de Ronde altijd mee hebben rechtgehouden

W van Werkmannen van de gemeente, die zoals het hele gemeentebestuur altijd een stevige steen aan de Ronde hebben bijgedragen

X van Xen in het Ronde-alfabet altijd de moeilijkste letter geweest, waar toch weer elke dag een creatieve oplossing voor is gevonden

Y van Yskoeling : waar is de tijd dat nog elke dag vers “vis-“ijs bij Schot's werd gehaald

Z van Zuiver op de graat; in “special effects”, Bekende Vlamingen of commerciële praktijken heeft de Ronde nooit geloofd

Getuigenissen en citaten

“Terug duikelen naar de aanvang in 1973 is niet zo eenvoudig. Zovele indrukken zijn er ondertussen bijgekomen zodat vroegere vervagen. Toch ga ik graag in op de vraag iets te schrijven over het begin van de Ronde.

De gedachte van een Ronde had ik meegebracht uit Itegem, waar ik van 1962 tot 1967 onderpastoor was. Daar bestond er al enkele jaren een Ronde van Itegem. Het was een gebeurtenis die elk jaar veel jongeren bereikte om mee te lopen en had ook heel wat supporters.

In 1968 was in Essen een jeugdhuiswerking gestart aan de Oude Pastorij, die mettertijd de naam “Thor” meekreeg. Het was een aanbod voor alle jongeren van Essen al of niet lid van een jeugdbeweging. In één van de kernvergaderingen van den Thor heb ik dan de gedachte van een Ronde van Essen ingebracht en uitgelegd hoe die in Itegem verliep. Veel meer heb ik niet moeten doen. Een groep enthousiaste jongeren pakte het aan en zette de eerste Ronde van Essen op poten.”

Jef Smets, 1992

“Komt vrienden in de Ronde...”

“Hoewel de radio voor de eerste Ronde van Essen dit programma niet voorzien heeft, zou het toch goed zijn dit initiatief van de Essense jeugd, in samenwerking en met de financiële en materiële steun van het gemeentebestuur de nodige bekendheid te geven.

Ditmaal dus geen toeristische rondrit door Essen, geen gezapige wandeling, maar wel degelijk een harde sportieve kamp door heel de gemeente, en liefst met deelname uit de ganse gemeente, dit betekent uit de verschillende wijken.

Ik wil niet stoken, maar “die” van Wildert wat aanporren tegen “die” van Horendonk, of tegen de “mannen van het dorp”, Statie, Heikant, den Hoek kan geen kwaad. Sportieve evenementen moeten nu eenmaal, zij het dan niet overdreven, gepaard gaan met wat competitie-ijver, en ik hoop dat die er zal zijn.

Laten velen deelnemen, aldus genietend van het laatste stukje verlof dat nog rest, in vooruitzicht van september, die al dichtbij komt. En laat dit initiatief ook bekeken worden als een poging, om in de vrije tijd in eigen gemeente op een zinvolle manier door te brengen. Daarvoor wezen de organisatoren gelukkig en die gelukwens zou best in een beloning worden omgezet, die niet anders zijn kan dan een massale deelname.

Ieder zet zijn beste beentje voor, maar naast alle hardnekkigheid, die ik de deelnemers toewens, moge de sportieve gedachte van de stichter der Olympische

Spelen blijven voorop staan: Niet winnen is het voornaamste, wel deelnemen. Met hopelijk goed weer, maar zonder voor slecht weer te zwichten, wens ik alle succes aan Essens eerste Ronde.”

Herman Suykerbuyk, burgemeester 1973.
Voorwoord Essens' Ronde Echo 1e jaargang nr 1.

“Eén twee drie, KNAL... en gans de bende stuift vooruit.

Het volgende moment ziet U een fris uitziende, goedgeklede jongeman op een blauwgeschelpde fiets springen om te proberen de groep vooruit te blijven.

Het lijkt saai, maar dat is het zeker niet. Wat juist voor het startschot gebeurt is het belangrijkste. Je geeft de deelnemers inlichtingen, je zet ze op een rij, je vertelt ze het aantal af te leggen rondes en probeert ze rustig te houden. Daarin vind ik al een groot plezier.

Onderweg raad je ze aan zich in het begin niet te forceren. Ik doe het graag.”

Pol Van Doren, startmeester en voorzitter van de Jeugdraad, 1975

Terugblik ? Terugblik !

“Is dat even moeilijk. Steeds denken we aan : volgend jaar moeten we dit, volgend jaar zullen we dat. Toch hebben we er eigenlijk velen zien komen en ook gaan; voor velen zelfs deelnemen, deelnemen en mee-organiseren en tenslotte nog alleen organiseren.

Waar is de tijd van moedige Marc van de Wildert, van André achtervolgd op de zigzagkoers door vader Lowie, van filmende vaders die we niet van het parkoers konden wegstrijken, van bijna-vechtpartijen voor een puntje fout in het klassement (moeders nog wel !), van dichtgeslagen auto's met sleutels erop, van de vader die op “training” achter zijn lopende dochter fietste, van gele truien die niet pasten, van zakken die we waren vergeten,...

Toch maar plezant ! Al die gelukkige kinderen die tijdens de laatste week, zonder het zelf te weten, reeds hun vriendschapsbanden klaar smeedden voor het komende schooljaar. Waar ga jij naar toe ? Ha, ik ook ! Ik ga naast jou zitten ! En hebt gij een nieuwe boekentas ? Oh kom, samen naar de start, want ze roepen ons.

Zo ging dat, zo gaat dat nu, zo zal...

En ondertussen wordt je als medewerker wat wijzer, maar vooral grijzer.”

Jos Konings, 1992

Het eerste rondeboekje

“Hoewel ik doorgaans een vergeetachtig type ben, blijven sommige dingen erg lang hangen. De eerste Ronde van Essen en vooral dat eerste rondeboekje in 1973 staan nog zeer scherp in mijn snel afbrokkelende grijze cellen gebeiteld. Pionieren was het, met de fiets elke avond naar een andere wijk. We (Jos Van Loon en ik) vertrokken meestal op de middag om ter plaatse eerst naar een geschikt redactielokaal te zoeken. Dat was niet zo eenvoudig. Immers om die hele namiddag door te brengen moest er een biljart staan. Zo zijn we in de warme nadagen van augustus in de Vlaamse Leeuw op de Wildert beland, bij Thieu Nelen op den Hoek, bij den Dri op den Uil. Hoe we na een zware namiddag 's avonds nog voldoende inspiratie vonden voor het boekje is voor mij nu nog een raadsel.”

Guy Van den Broeck, 1992

“Na enige jaren van stilte werd mijn oog geworpen op de toestanden van rekenwerk, urenlang typewerken, typextoestanden enz. dewelke het berekenen van het puntenklassement met zich meebracht. Een computer zou veel leed besparen. Het scenario sprak mij wel aan : 1 week per jaar een handje helpen bij de Week van de Jeugd, iedere avond frit en een pilsje. Het computerprogramma was vlug geschreven en de computerman was geboren.

Na drie jaar werd het programma geperfectioneerd, zodat een zaterdagnummer van de Ronde Echo met de volledige algemene uitslagen tijdens de rust kon verkocht worden (...)

Marathon, rekkenkoers, hindernissen, zaklopen, slalommen, veldcross, volksloop, redactie, snaak, grapjassen, zageventen... Ja ja, de Ronde is weer bezig.”

Leo Peeters,